

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport Commissie Leerlingrechten

jaarslag 2015, 2016, 2017

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

www.onderwijs.vlaanderen.be

COLOFON

Eindredactie

Prof. Dr. Ludo M. Veny (voorzitter) (+)

Peter Bex, Ingrid Hugelier, Michaël Van der Eycken, Nikita Vos

Met medewerking van

Kurt Lambrechts (Agentschap voor Onderwijsdiensten)

Eline De Neef (Agentschap voor Onderwijsdiensten)

Verantwoordelijke uitgever

Prof. Dr. Ludo M. Veny (+)

Voorzitter Commissie inzake Leerlingenrechten

Lay-out

Departement Onderwijs en Vorming

Afdeling Communicatie

Voor u liggen de gebundelde jaarverslagen over de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 van de Commissie inzake Leerlingenrechten.

Het betreft een gebundeld jaarverslag in mineur, aangezien tijdens de finaliseringsfase van dit verslag de voorzitter van de Commissie onverwachts kwam te overlijden. De Commissie wenst hem op deze wijze van harte te bedanken voor zijn jarenlange tomeloze inzet voor de goede werking van de Commissie Leerlingenrechten, waarbij hij steeds een respectvol evenwicht probeerde te vinden tussen empathie, efficiëntie en rechtszekerheid.

Wij zijn verheugd u te kunnen melden dat die tomeloze inzet niet zonder resultaat is gebleken. De voorbije jaren werkte de Commissie zonder noemenswaardige incidenten. Zeker inzake moeilijke dossiers (zoals dossiers inzake redelijke aanpassingen inzake het M-decreet; mediastormen na invoering van aanmeldingssystemen in Antwerpen of Gent,...) bewijst de Commissie haar meerwaarde als laagdrempelige toegangspoort tot juridische zekerheid.

Voor de behandeling van klachten en aanmeldingsdossiers belegde de Commissie in 2015, 2016 en 2017 respectievelijk 15, 13 en 19 zittingen.

In 2015 ontving de Commissie inzake Leerlingenrechten 93 klachten, in 2016 51 klachten en in 2017 82 klachten tegen een niet-gerealiseerde inschrijving.

Sinds 1 september 2012 is de Commissie inzake Leerlingenrechten ook bevoegd voor de toetsing van de aanmeldingsprocedures. Het aantal ingediende aanmeldingsdossiers voor 2015, 2016 en 2017 bedraagt respectievelijk 26, 26 en 33. Het aantal ingediende dossiers die niet door de Commissie inzake Leerlingenrechten worden goedgekeurd daalt over de jaren.

Ik wens u alvast veel leesplezier toe.

Prof. Dr. Ludo M. Veny (+)

De leden van de Commissie Leerlingenrechten

Deel I: Omtrent de Commissie inzake Leerlingenrechten

I.0. Vooraf: decretale aanpassingen

Tijdens de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 gebeurden er aanpassingen aan het inschrijvingsrecht. De Commissie houdt in haar adviespraktijk rekening met deze aanpassingen, maar verder hebben zij geen belangrijke invloed op de werkzaamheden van de Commissie. Het betreft aanpassingen aan artikel 37 undecies §2 en §3 van het Decreet basisonderwijs en artikel 110/11 van de Codex Secundair Onderwijs met betrekking tot inschrijvingen onder ontbindende voorwaarden.

De herziening van het Decreet basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat, indien de school pas nadat de inschrijving gerealiseerd werd, kennis neemt van een verslag of indien een leerling tijdens de schoolloopbaan een verslag buitengewoon onderwijs krijgt, de inschrijving van de leerling omgezet kan worden in een inschrijving onder ontbindende voorwaarde.

Deze regelgevende aanpassingen bepalen ook dat scholen voor gewoon onderwijs binnen een redelijke termijn na de inschrijving onder ontbindende voorwaarde van een leerling met een verslag buitengewoon onderwijs een overleg moet organiseren met ouders, klassenraad en CLB. Tijdens dit overleg worden de aanpassingen besproken die nodig zijn om de leerling het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen of studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum.

Op basis van dit overleg oordeelt de school binnen een redelijke termijn en uiterlijk 60 kalenderdagen na de start van de lesbijwoning of de aanpassingen die de leerling nodig heeft proportioneel dan wel disproportioneel zijn. Zijn de aanpassingen disproportioneel, dan kan de inschrijving ontbonden worden.

Daarnaast werden de artikelen (uitgezonderd de inleidende bepalingen) uit het decreet betreffende gelijke onderwijskansen-I gecodificeerd in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 29 december 2016.

I.1. Samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten

De samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten wordt geregeld door het ministerieel besluit van 9 november 2012 houdende aanstelling van de voorzitter en de leden van de Commissie inzake Leerlingenrechten. Dit besluit, ingegaan op 1 september 2012, geeft de huidige samenstelling van de Commissie weer. Toch blijft het, opdat de Commissie zijn werkzaamheden zou kunnen verderzetten, noodzakelijk dat de Commissie kan zetelen zonder dat het ministerieel besluit telkenmale aangepast moet worden.

In de bestuurspraktijk stemde de samenstelling van de Commissie evenwel niet steeds helemaal overeen met de samenstelling die in het ministerieel besluit werd weergegeven. Door nieuwe beroepsoriëntaties, pensionering en onverenigbaarheden, maar ook wegens de tijdelijke onbeschikbaarheid van bepaalde leden en doordat het systeem van plaatsvervangers onvoldoende flexibel was (en blijft), moest de Commissie gedurende de voorbije jaren meermaals op zoek gaan naar nieuwe leden.

Artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering van 27 september 2002 betreffende de Commissie inzake Leerlingenrechten bepaalt dat een zitting rechtsgeldig is ingeval de voorzitter aanwezig is, evenals ten minste één lid van elke geleding, zoals bedoeld in artikel VIII.8, §1, derde, vierde en vijfde lid van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs. Dit betekent dat, naast de voorzitter, ten minste één lid aanwezig moet zijn dat vertrouwd is met de onderwijsregelgeving en het ruime onderwijsveld, één lid met een bijzondere kennis of verdienste op het vlak van de kinderrechtenbescherming en één lid dat vertrouwd is met het grondwettelijk en administratief recht.

Dit weinig flexibele systeem van plaatsvervangers had, net als in de voorgaande werkingsjaren, eveneens in 2015, 2016 en 2017 tot gevolg dat de Commissie inzake Leerlingenrechten nu en dan in een niet-rechtsgeldige samenstelling moest zetelen. Opdat een zitting om die reden niet zou moeten worden verdaagd, wat geenszins in het belang van de betrokken partijen is en allerm minst een snelle rechtszekerheid ten goede komt, wijst de voorzitter de partijen in dat geval op de onregelmatige samenstelling van de Commissie en vraagt uitdrukkelijk of beide partijen geen bezwaar hebben de zitting en de uitspraak in die samenstelling te laten plaatsvinden. Bij bezwaar wordt de zitting uitgesteld.

Als de Commissie oordeelt over klachten in het kader van het M-decreet, zetelt de Commissie in een uitgebreide samenstelling, met ook leden met expertise op het gebied van de praktische realisatie van redelijke aanpassingen. Daarbij moet in elk geval de betrokkenheid verzekerd zijn van personen met een handicap of een organisatie die hen vertegenwoordigt, van een personeelsvertegenwoordiging en een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers. Deze leden zetelen met een raadgevend mandaat. Met het ministerieel besluit tot wijziging van 1 juni 2016 werden drie leden benoemd. Er werden geen plaatsvervangers aangesteld, waardoor het meestal niet lukt om deze klachten in een volledige samenstelling te behandelen.

I.2. Formele voorschriften en procedure

I.2.1. Ontvankelijkheid van de klachten

Met het oog op de laagdrempeligheid voor het indienen van de klachten, stelt het huishoudelijk reglement van de Commissie inzake Leerlingenrechten minimale vereisten voorop, opdat een schrijven als een ontvankelijke klacht zou kunnen worden gekwalificeerd en vervolgens behandeld.

Zo moet de klacht in het Nederlands, schriftelijk, gedagtekend en ondertekend worden ingediend. Ze moet tevens de identiteit en het adres van de verzoekende partij, de identiteit en het adres van de geweigerde leerling(en) en de identiteit en het adres van de verwerende partij of een afschrift van de bestreden beslissing van het schoolbestuur bevatten.

Overeenkomstig het huishoudelijk reglement neemt het secretariaat bij het ontbreken van één van de voormelde gegevens in de klacht, contact op met de verzoekende partij. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk klachten ontvankelijk zijn, is eveneens de bestuurspraktijk gegroeid dat het secretariaat van de Commissie inzake Leerlingenrechten bij een "onvolledige" klacht overgaat tot het opvragen van bijkomende stukken.

Het secretariaat van de Commissie inzake Leerlingenrechten ontving in 2015, 2016 en 2017 een aantal onvolledige klachten, en tevens klachten betreffende aangelegenheden die niet tot de bevoegdheid van de Commissie behoren. Bij klachten tegen een weigering tot inschrijving na een aanmeldingsprocedure vermeldde de verzoekende partij in een aantal gevallen alle scholen waarvoor de ouder(s) had(den) aangemeld. Zulk verzoekschrift werd dan in verschillende klachtendossiers opgesplitst. Bij een verzoekschrift tegen een aanmeldingsprocedure, werd gevraagd aan de verzoekende partij om in het verzoekschrift tenminste de school van eerste keuze te vermelden aangezien de Commissie over een klacht tegen een aanmeldingsprocedure niet kan oordelen.

Klachten werden vaak per e-mail ingediend. Ingeval het verzoekschrift niet ondertekend was, contacteerde het secretariaat van de Commissie de verzoekende partij met de vraag om een ondertekend verzoekschrift te bezorgen. Om de onontvankelijkheid van klachten wegens formele gebreken tot een minimum te herleiden, aanvaardde de Commissie inzake Leerlingenrechten de datum van de elektronisch ingediende klacht op voorwaarde dat achteraf formeel nog wel een ondertekend verzoekschrift werd ingediend.

I.2.2. Termijnen

I.2.2.1. Termijn van ontvankelijkheid

Opdat een klacht bij de Commissie inzake Leerlingenrechten – *ratione temporis* – ontvankelijk zou worden verklaard, moet zij ten laatste dertig kalenderdagen¹ na de vaststelling van de betwiste feiten worden ingediend. Die termijn is een vervaltermijn en kan niet worden gestuit, noch worden geschorst.

Eveneens tijdens de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 hanteerde de Commissie, steunend op artikel 35 van het Vlaams Openbaarheidsdecreet van 26 maart 2004, haar vaste adviespraktijk dat de termijn om een klacht in te dienen of een beroep in te stellen enkel begint te lopen voor zover de volledige beroepsprocedure bij de betekening van de bestreden beslissing expliciet aan de betrokkenen werd meegedeeld. Die bekendmakingsregeling geldt zowel ten aanzien van officiële schoolbesturen als ten aanzien van vrije schoolbesturen.

Net als tijdens de vorige werkingsjaren, stelde de Commissie zowel in 2015, 2016 als in 2017 vast dat er nog steeds scholen zijn die naar aanleiding van een vraag tot inschrijving geen weigeringsdocument aan de ouders overhandigen of binnen de decretaal voorgeschreven termijn van vier dagen toesturen. Dergelijke klachten waren bijgevolg, onverminderd de termijn waarbinnen ze werden ingesteld, *ratio temporis*, ontvankelijk. Sinds 1 september 2012 zijn schoolbesturen verplicht om binnen de voorgeschreven termijn een vast model van 'mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving' (MNGI) aan de betrokken personen te bezorgen. De Commissie benadrukt in dit verslag uitdrukkelijk dat schoolbesturen er alle belang bij hebben om een MNGI te bezorgen, teneinde te vermijden dat de klachten lang na het zich voordoen van de betwiste feiten aanhangig zouden worden gemaakt en toch behandeld zouden kunnen worden.

A fortiori kan bij ontstentenis van enig overhandigde of betekende schriftelijke weigeringsbeslissing een klacht nooit laattijdig zijn ingediend.

I.2.2.2. Termijn van behandeling

De decretaal bepaalde termijn waarbinnen klachten wegens weigering tot inschrijving door de Commissie worden afgehandeld bedraagt 21 dagen. De termijn waarbinnen de klachten moeten worden behandeld, is niet voorgeschreven op straffe van verval en wordt dus beschouwd als een termijn van orde. Aldus tast de overschrijding ervan de rechtsgeeldigheid van de beslissing niet aan en moet aan de beslissing de nodige uitvoering worden gegeven.

De gemiddelde termijn waarbinnen de Commissie nadat de klacht werd ingediend tot een uitspraak kwam, bedroeg in 2015 20 dagen. Drie klachten hadden een behandelingstermijn van meer dan 60 dagen. Deze klachten werden behandeld op de zitting van 27 augustus 2015 terwijl de verzoekschriften werden ingediend op 22 mei, 16 juni en 24 juni. In 2016 werden klachten gemiddeld 27 dagen na ontvangst door de Commissie beslecht. Deze langere gemiddelde behandelingstermijn is te wijten aan 10 klachten die de Commissie ontving in juni en juli maar pas behandeld konden worden op de zitting van 18 augustus 2016. Ook in 2017 bedroeg de gemiddelde behandelingstermijn 27 dagen. 8 klachten die in juni en juli werden ingediend konden pas op de zittingen van 22 en 28 augustus 2017 behandeld worden.

De Commissie streefde er ook in 2015, 2016 en 2017 steeds naar om alle klachten zo snel mogelijk te beslechten. Er werd daarbij zoals steeds een onderscheid gemaakt tussen die gevallen waarbij a) het recht op onderwijs acuut miskend was en de uitspraak van de Commissie een doorbraak kon betekenen voor de erkenning van het recht op onderwijs van de leerling en b) het recht op onderwijs op het moment van de klacht nog gewaarborgd was (bijvoorbeeld een klacht over een weigering voor het volgende schooljaar of ingeval na een weigering een inschrijving in een andere school was gerealiseerd).

¹ Voor de toepassing hiervan worden zaterdag, zondag, wettelijke en reglementaire feestdagen en vakantieperiodes niet meegeteld.

In het bijzonder streefde de Commissie, net als voorgaande werkingsjaren, een snelle beslissing na bij klachten die betrekking hadden op een weigering tot inschrijving in een school met capaciteitsproblemen. Zo ook in geval van klachten tegen scholen gelegen binnen LOP-gebied die decretaal verplicht zijn om met een aanmeldingsprocedure te werken. Een aanmeldingsprocedure binnen het LOP moet steeds met de vereiste meerderheid goedgekeurd worden. Omdat scholen gebonden zijn aan de afspraken die in dat kader binnen het LOP gemaakt worden, volstond het in de meeste dossiers dat zij een bondig verweerschrift indienden. Aanwezigheid van de school was niet altijd noodzakelijk. In deze zaken was wel de aanwezigheid van de LOP-deskundige of iemand die nauw bij de aanmeldingsprocedure betrokken was waardevol.

Tijdens de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 wensten ouders daarentegen wel vaak uitdrukkelijk zelf aanwezig te zijn. In dit geval moest er, rekening houdend met de agenda van de voorzitter en de Commissieleden, een alternatieve datum voor de behandeling van de klacht gevonden worden. Ook kon een aantal beslissingen pas worden genomen na meerdere beraadslagingen ten gevolge van bijkomende onderzoeksmaatregelen.

I.2.3. Wraking

Hoofdstuk II van het huishoudelijk reglement van de Commissie inzake Leerlingenrechten bepaalt dat – bij toepassing van de artikelen 828 en 829, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek – de leden en de voorzitter van de Commissie door de partijen en door het betrokken Lokaal Overlegplatform kunnen worden gewraakt; een lid dat weet heeft van een reden tot zijn eigen wraking, moet zich uit eigen beweging van de zaak onthouden.

In de loop van 2015, 2016 en 2017 hebben er geen wrakingen plaatsgevonden, noch op vraag van de partijen, noch op vraag van het LOP; evenmin heeft een lid zich op eigen initiatief aan een zaak moeten onttrekken.

I.2.4. Aanwezigheid van partijen en vertegenwoordiging

In 2015 zijn 13 zittingen georganiseerd waarop 84 klachten werden behandeld, 9 klachten werden ingetrokken. In 2016 zijn 13 zittingen georganiseerd waarop 37 klachten werden behandeld, 14 klachten werden ingetrokken. In 2017 waren er 16 zittingen waarop 75 klachten behandeld werden, 11 klachten werden ingetrokken.

In 2015 kon de verzoekende partij de zitting bijwonen bij 46 zaken. In geen enkele zaak werden de ouders ter zitting bijgestaan door een raadsman. In 2016 was de verzoekende partij aanwezig in 22 van de behandelde klachten. In de klacht 2016/06 liet verzoekende partij zich bijstaan door een raadsman. In 2017 was de verzoekende partij aanwezig bij 29 van de behandelde zaken. In de zaken 2017/04bis, 2017/05bis, 2017/06bis en 2017/23 liet de verzoekende partij zich bijstaan door een raadsman.

In 2015 was bij 27 zaken de verwerende partij aanwezig. In 15 zaken diende de school een verweerschrift in. Van de 15 ingediende verweerschriften waren er 8 van scholen die niet aanwezig konden zijn op de zitting. In 2016 was bij 21 klachten de verwerende partij aanwezig. Er werden 13 verweerschriften ingediend, waarvan 6 door scholen die niet op de zitting aanwezig waren. In 2017 was de verwerende partij in 34 zaken aanwezig. Er waren 13 verweerschriften, waarvan 7 van verwerende partijen die niet ter zitting verschenen.

De directeurs van scholen zijn in de meeste zaken zelf aanwezig en worden soms bijgestaan door een lid van de inrichtende macht of het schoolbestuur, door de directeur van de scholengemeenschap of door een ander personeelslid. In 2015 en 2017 liet geen enkele school zich bijstaan door een raadsman. In de zaken 2016/06 en 2016/23 liet de school zich bijstaan door een raadsman.

I.2.5. Onderzoeksmaatregelen

De Commissie beschikt over de mogelijkheid tot het stellen van bijkomende onderzoeksmaatregelen. In het werkingsjaar 2015 werd hiervan geen gebruik gemaakt. In 2016 werden bijkomende onderzoeksmaatregelen gesteld in zaken 2016/12 en 2016/34. In 2017 werden bijkomende onderzoeksmaatregelen gesteld in 6 zaken: 2017/04, 2017/05, 2017/06, 2017/22, 2017/34 en 2017/75.

I.2.6. Beraadslaging, stemming en beslissing

In alle zaken uit 2015, 2016 en 2017 die door de Commissie inzake Leerlingenrechten zijn behandeld, heeft de Commissie de beslissingen met eenparigheid – en aldus in consensus – van stemmen genomen. In geen enkel geval was een stemming noodzakelijk om een meerderheidsstandpunt te bepalen.

In 2015 werden 9 klachten ingetrokken, in 2016 waren dat 14 klachten en in 2017 werden 11 klachten ingetrokken. Ouders trekken hun klacht meestal in omdat de leerling is ingeschreven in de school van verwerende partij of een andere school, of omdat ze niet meer aandringen op een inschrijving in de school van verwerende partij.

I.2.7. Communicatie met partijen en interne communicatie met de administratie

Indien een klacht bij de Commissie inzake Leerlingenrechten aanhangig wordt gemaakt, worden de partijen bij aangezekend schrijven uitgenodigd en in de mate van het mogelijke ook per mail. De verzoekende partij wordt bovendien telkens ook met een gewone zending uitgenodigd. Uitzonderlijk werden de partijen in de zaak 2017/56 door een menselijke fout niet bij aangetekend schrijven uitgenodigd. Zij werden wel telefonisch en per mail op de hoogte gesteld van en uitgenodigd voor de zitting.

In de uitnodiging van de partijen wordt verwezen naar het huishoudelijk reglement en de samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten, die beide terug te vinden zijn op de website.

Indien de school waartegen een klacht wordt ingediend in een LOP-gebied gelegen is, wordt de deskundige van het betrokken LOP systematisch uitgenodigd op de zitting. Sinds 2013 daalt het aantal zaken waarbij een LOP-deskundige aanwezig is systematisch. Deze trend zet zich verder in 2015 en 2016, toen respectievelijk in 55 en 21 zaken een LOP-deskundige aanwezig was. In 2017 wordt opnieuw een toename vastgesteld. In 2017 was de LOP-deskundige aanwezig bij 40 zaken.

In het geval dat de LOP-deskundige niet aanwezig kon zijn, gaf die meestal voor de zitting wel een schriftelijke of mondelinge (telefonische) toelichting aan het secretariaat.

De ambtenaren van het Departement Onderwijs die meewerken aan de beleidsvoorbereiding in verband met gelijke onderwijskansen, nemen soms deel aan de openbare zittingen. De beraadslaging geschiedt uiteraard met gesloten deuren en bij afwezigheid van de personeelsleden van de voormelde administratie.

Op de website van de Commissie inzake Leerlingenrechten wordt elke zitting vooraf aangekondigd en worden alle uitspraken integraal – weliswaar geanonimiseerd, i.e. zonder vermelding van de namen – gepubliceerd.

Daags na de zitting kunnen de betrokken partijen reeds mondeling – i.e. telefonisch – in kennis worden gesteld van de beslissing van de Commissie door het secretariaat van de Commissie inzake Leerlingenrechten. De beslissingen worden nadien aan beide partijen bij aangetekende brief bezorgd. Een afschrift van de beslissing wordt tevens per aangetekend schrijven naar de inrichtende macht of het schoolbestuur verstuurd.

I.2.8. Draagwijdte van de bevoegdheid van de Commissie

De Commissie inzake Leerlingenrechten heeft als bevoegdheid de weigeringen tot inschrijving te onderzoeken; de Commissie adviseert en oordeelt naar recht inzake het recht op inschrijving, zoals verankerd in het Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs.

Een beslissing heeft voor de betrokkenen volgende gevolgen:

- **Indien de klacht gegrond is, is de weigering van de inschrijving ongegrond.** Een ongegrondverklaring van de weigering wil zeggen dat de Commissie geoordeeld heeft dat deze niet correct is verlopen of in strijd is met de regelgeving; de leerling en de ouders kunnen zich daarop opnieuw aanbieden om een inschrijving in de school te bekomen. Een ongegrondverklaring van een weigering heeft evenwel niet automatisch een inschrijving tot gevolg. De Commissie inzake Leerlingenrechten kan zich namelijk niet in de plaats stellen van de school. De ouder(s) van de leerling en/of de leerling zelf moeten zich bijgevolg opnieuw aanbieden bij de weigerende school met een uitdrukkelijke en herhaalde vraag tot inschrijving. Om het recht op inschrijving te beoordelen, moet bij dit nieuwe verzoek rekening worden gehouden met de situatie op school (aantal inschrijvingen, inschrijvingsregister) zoals die gold op het moment van de eerste aanbieding van betrokkene. Zo kan een school zich bij deze tweede vraag tot inschrijving niet meer beroepen op de maximumcapaciteit als deze nog niet bereikt was op het moment van de eerste weigering van inschrijving die door de Commissie ongegrond is verklaard.
- **Indien de klacht ongegrond is, is de weigering van de inschrijving gegrond.** Een gegrondverklaring van de weigering heeft tot gevolg dat de leerling in die school geweigerd blijft. Bij een gegrondverklaring van de weigering bestendigt de Commissie inzake Leerlingenrechten de beslissing van het schoolbestuur.

Eenzijds gaat de Commissie na of de voorgeschreven procedure correct gevolgd werd. De verwerende partij moet trachten aan te tonen dat alle essentiële (procedure-) elementen vervuld zijn. Anderzijds moet de school de Commissie in staat stellen om te beoordelen of zij in voldoende mate met de decretaal voorgeschreven overwegingen rekening heeft gehouden (desgevallend met de medewerking van externe deskundigen).

In het geval van klachten over weigeringsbeslissingen voor elders uitgesloten leerlingen meet de Commissie zich ook een marginale toetsingsbevoegdheid toe aangaande de uitsluitingsprocedure. Zo gaat de Commissie na of de weigeringsbeslissing op een correcte tuchtbeslissing is gesteund of conform is aan de vooraf door het LOP bepaalde criteria. De klacht 2015/17 werd ontvankelijk en gegrond bevonden omdat de leerling niet conform de binnen het LOP gemaakte afspraken over het weigeren van elders uitgesloten leerlingen geweigerd werd. In de zaken 2015/45 en 2017/12 oordeelde de Commissie dat de weigeringsbeslissing ongegrond was omdat de tuchtprocedure niet correct was verlopen en dus niet rechtsgeldig is. De klachten waren dan ook ontvankelijk en gegrond.

I.2.9. Voorstellen tot sanctionering

De Commissie kan aan de Vlaamse Regering adviseren om een bedrag op de werkingsmiddelen van de school in te houden of terug te vorderen. Tijdens de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 heeft de Commissie hier echter geen gebruik van moeten maken.

I.2.10. Beroepsmogelijkheid tegen de beslissingen van de Commissie

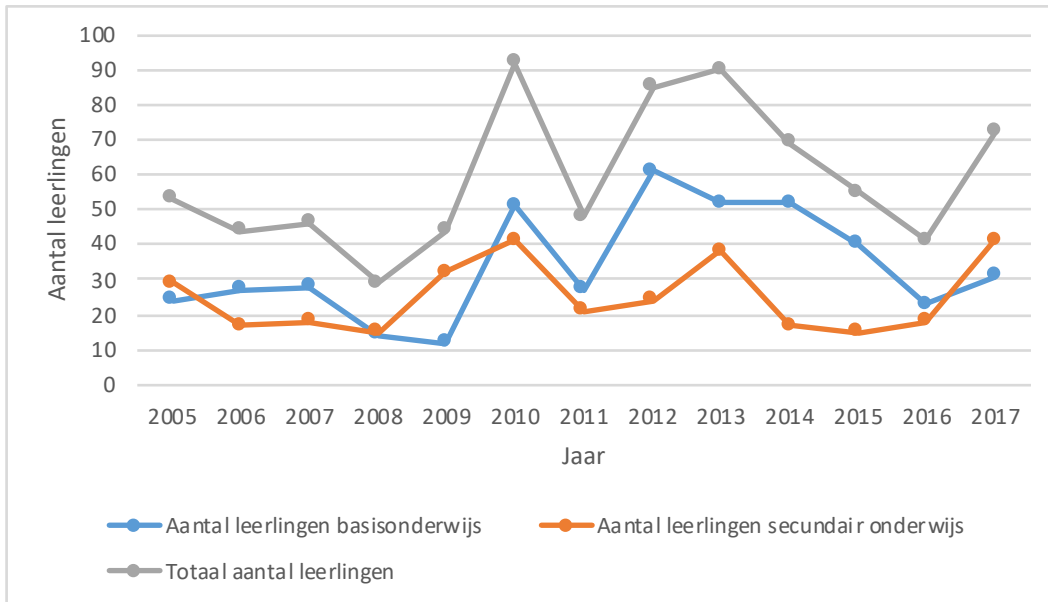
Tegen een uitspraak van de Commissie inzake Leerlingenrechten over een geweigerde inschrijving staat geen beroep open bij de Vlaamse Regering (artikel VIII.9 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs). De beslissingen van de Commissie zijn evenmin aanvechtbaar voor de Raad van State (RvSt, Lefebvre, nr.130.168 van 6 april 2004).

Deel II: Enkele statistische gegevens inzake de aard van de klachten bij de Commissie inzake Leerlingenrechten gedurende de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017

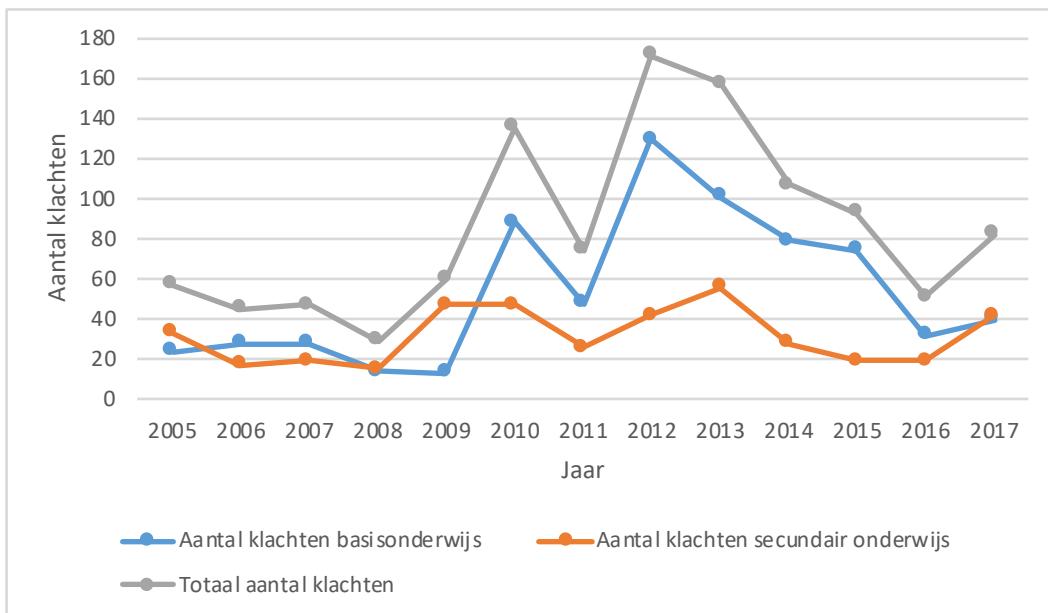
II.1. Evolutie van de klachten over de werkingsjaren 2005-2017

Jaar	Basisonderwijs		Secundair onderwijs		Totaal aantal klachten
	Aantal klachten	Aantal leerlingen	Aantal klachten	Aantal leerlingen	
2005	24	24	33	29	57
2006	28	27	17	17	45
2007	28	28	19	18	47
2008	14	14	15	15	29
2009	13	12	47	32	60
2010	88	51	47	41	135
2011	48	27	26	21	74
2012	129	61	42	24	171
2013	101	52	56	38	157
2014	79	52	28	17	107
2015	74	40	19	15	93
2016	32	23	19	18	51
2017	40	31	42	41	82

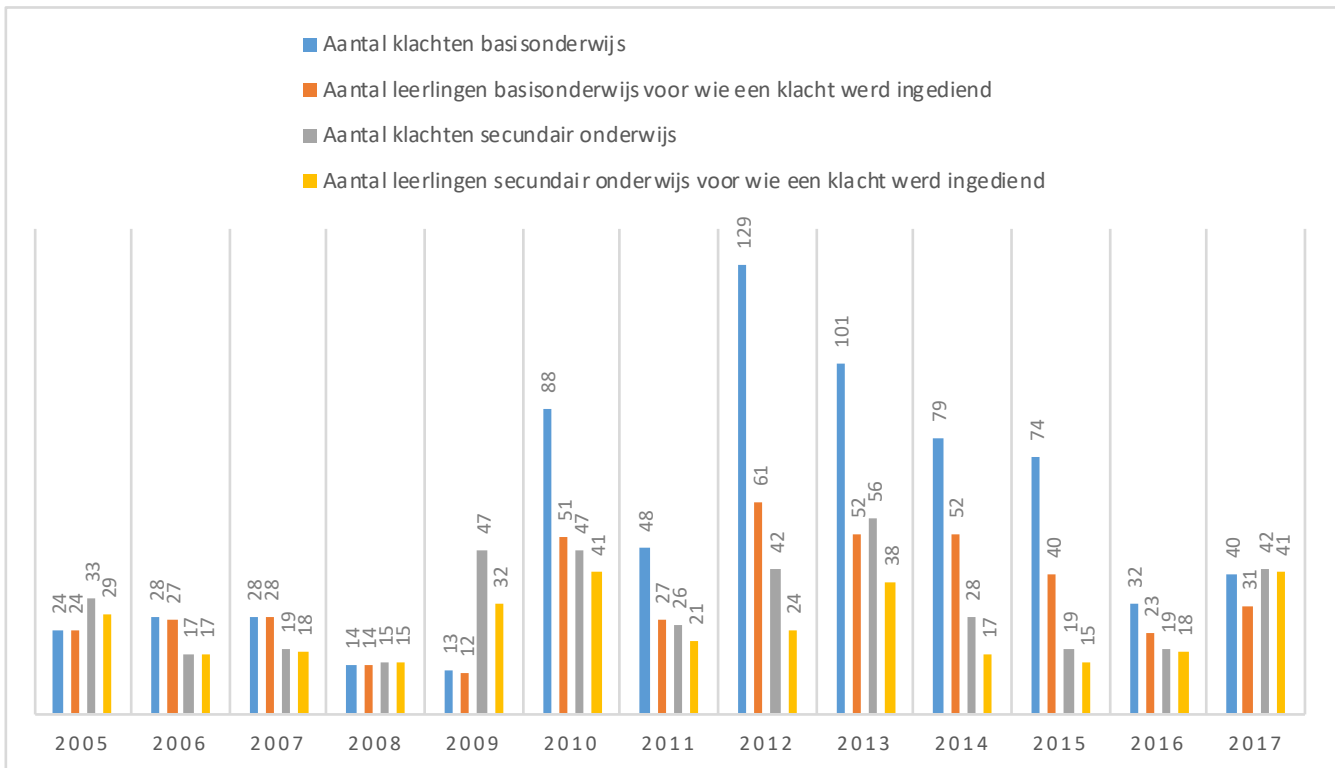
Evolutie van het aantal klachten en het aantal leerlingen voor wie een klacht werd ingediend – 2005 tot en met 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

Evolutie van het aantal leerlingen voor wie klacht werd ingediend – 2005 tot en met 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

Evolutie van het aantal klachten – 2005 tot en met 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

Overzicht van het aantal klachten t.o.v. het aantal leerlingen waarvoor klachten werden ingediend – 2005 tot en met 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

II.2. Aantal klachten ingedeeld volgens beslissing

Beslissingen		2013			2014			2015			2016			2017		
		Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal
De klacht is niet ontvankelijk		18	7	25	1	1	2	2	2	4	1	5	6	2	4	6
De klacht is ingetrokken		4	8	12	8	5	13	5	4	9	10	4	14	3	8	11
De klacht is uitgesteld		0	3	3	0	0	0	0	0	0	1	1	2	5	1	6
De klacht is ontvankelijk	en gegrond	15	23	38	18	7	25	4	11	15	4	6	10	10	15	25
	en gedeeltelijk gegrond	7	4	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	en ongegrond	46	10	56	38	11	49	53	2	55	7	1	8	15	11	26
	maar zonder voorwerp	11	1	12	14	4	18	10	0	10	9	2	11	5	3	8
Totaal		101	56	157	79	28	107	74	19	93	32	19	51	40	42	82

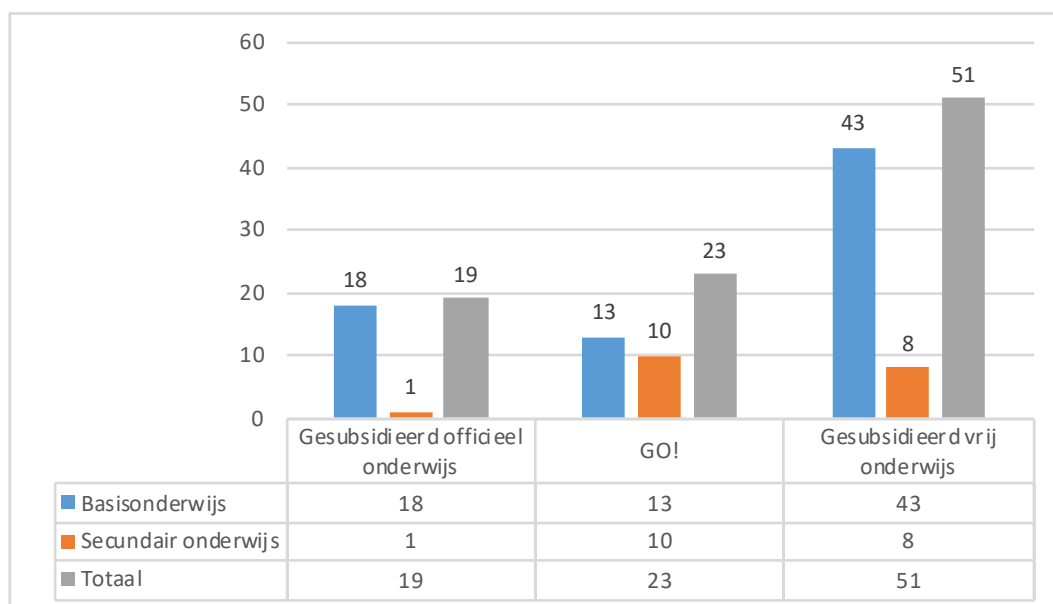
Overzicht van het aantal klachten volgens de beslissingen door de CLR – 2013 tot en met 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

II.3. Aantal klachten per onderwijsnet

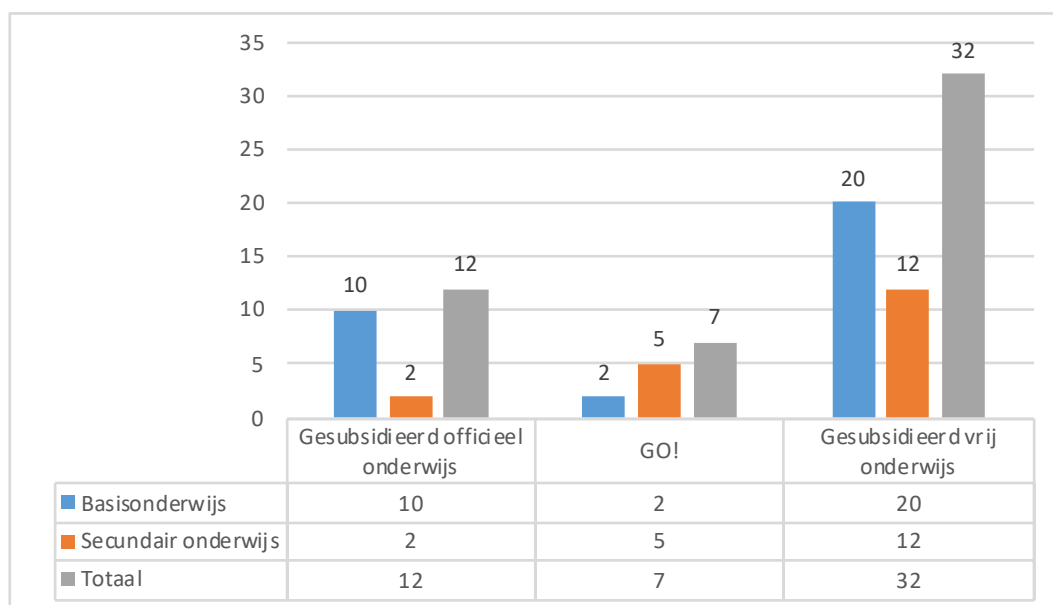
	2013			2014			2015			2016			2017		
	Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal	Basisonderwijs	Secundair	Totaal
Gesubsidieerd officieel onderwijs	22	3	25	28	3	31	18	1	19	10	2	12	4	17	21
GO!	8	11	19	3	1	4	13	10	23	2	5	7	6	1	7
Gesubsidieerd vrij onderwijs	70	42	112	48	24	72	43	8	51	20	12	32	30	24	54
Totaal	100	56	156	79	28	107	74	19	93	32	19	51	40	42	82

Aantal klachten per onderwijsnet – 2013 tot en met 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)²

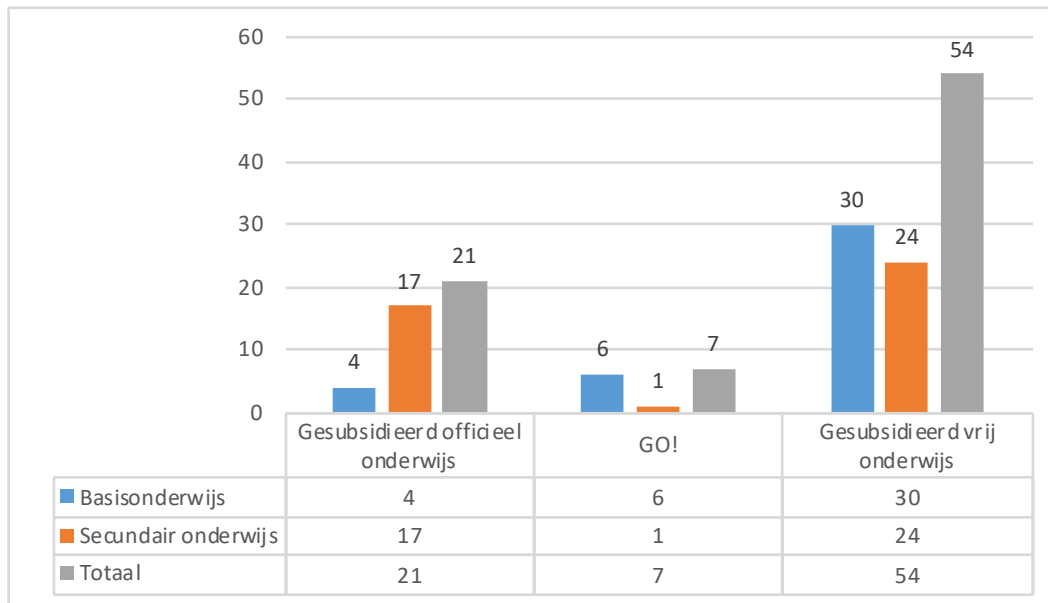
² Klacht 2013/54 werd niet opgenomen in de telling. Deze klacht was gericht tegen een aanmeldingsprocedure van het LOP Brussel en dus niet gericht tegen een school.

Aantal klachten per onderwijsnet in 2015 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

Aantal klachten per onderwijsnet in 2016 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

Aantal klachten per onderwijsnet in 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

II.4. Aantal klachten per provincie

	2013			2014			2015			2016			2017		
	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal
Antwerpen	86	22	108	41	3	44	38	1	39	8	7	15	5	8	13
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3	11	14	15	3	18	15	8	23	14	4	18	8	9	17
Limburg	0	3	3	2	1	3	0	0	0	3	0	3	9	3	12
Oost-Vlaanderen	10	8	18	15	3	18	5	5	10	1	2	3	5	11	16
Vlaams-Brabant	1	12	13	2	18	20	13	5	18	5	5	10	5	7	12
West-Vlaanderen	1	0	1	4	0	4	3	0	3	1	1	2	8	4	12
Totaal	101	56	157	79	28	107	74	19	93	32	19	51	40	42	82

Aantal klachten per provincie – 2013 tot en met 2017 (Bron: Commissie inzake Leerlingenrechten, 31/01/2018)

Deel III: Becommentarieerd overzicht en analyse van de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten

In dit deel worden de beslissingen van de CLR thematisch besproken, geduid en becommentarieerd. Hierbij worden de Codex Secundair Onderwijs en het Decreet basisonderwijs gevolgd.

III.1. De ontvankelijkheid van de verzoekschriften

Zowel artikel 110/14 van de Codex Secundair Onderwijs als artikel 37quater decies van het Decreet basisonderwijs bepalen dat ouders en andere belanghebbenden naar aanleiding van een niet-gerealiseerde inschrijving een schriftelijke klacht kunnen indienen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten. Klachten ingediend na de termijn van dertig kalenderdagen na vaststelling van de betwiste feiten zijn onontvankelijk.

De bemiddeling schort de termijn van dertig kalenderdagen op.³

III.1.1. Ratione temporis

In 2015 werd één klacht (2015/72) onontvankelijk verklaard omdat de klacht na de vastgelegde termijn van 30 kalenderdagen werd ingediend. In 2016 betrof het drie klachten (2016/01, 2016/06 en 2016/32). In 2017 werden er twee klachten ingediend die ratione temporis als onontvankelijk werden beoordeeld: 2017/33 en 2017/61.

III.1.2. Ratione materiae

In 2015 werd één klacht onontvankelijk bevonden omdat de klacht werd ingediend aan de hand van een niet-ondertekend verzoekschrift.

Klacht 2015/92 werd ter zitting onontvankelijk verklaard omdat er niet langer sprake was van een volgehouden belang. De verzoekende partij beoogde geen inschrijving in de school van de verwerende partij.

In het dossier 2016/37 oordeelde de Commissie dat de klacht onontvankelijk was omdat de voorgelegde stukken geen formele beslissing tot ontbinding van de inschrijving bevatten, maar er slechts sprake is van een advies tot stopzetting van de opleiding.

De Commissie oordeelde over enkele dossiers dat zij niet ontvankelijk waren omdat de Commissie niet bevoegd is om zich uit te spreken over klachten tegen uitschrijvingen (2017/74), evenmin als deze deel uitmaken van een tuchtmaatregel (2016/48 en 2017/10).

In de zaken 2017/33 en 2017/61 stelde de Commissie ter zitting vast dat de verzoekende partijen geen vraag tot aanmelden of inschrijving hadden gesteld voor het schooljaar waarin zij een inschrijving wilden realiseren. Indien er geen vraag tot inschrijving of aanmelding wordt gesteld in de daartoe voorziene periode, kan er geen weigeringsbeslissing worden genomen. Deze klachten werden daarom onontvankelijk bevonden.

³ Decreet basisonderwijs artikel 37quindicies §2 en Codex Secundair Onderwijs artikel 110/15 §2

III.1.3. Ratione personae

De klachten 2016/47 en 2017/64 werden onontvankelijk verklaard aangezien de indiening niet gebeurde door de meerderjarige leerling zelf. De leerlingen maakten evenmin de klacht, ingediend door hun ouders, tot de hunne.

III.2. Recht op inschrijving

III.2.1. Regelgeving

Artikel 110/1, 61 van de Codex Secundair Onderwijs omschrijft het beginsel van recht op inschrijving als volgt:

“Elke leerling heeft recht op inschrijving in de school of vestigingsplaats, gekozen door zijn ouders. Is de leerling twaalf jaar of ouder, dan gebeurt de schoolkeuze in samenspraak met de leerling. Bij de keuze van de vestigingsplaats wordt rekening gehouden met het aanwezige onderwijsaanbod.

De inschrijving wordt genomen na ondertekening voor akkoord van de ouders van het pedagogisch project en school- of centrumreglement.”

Het Decreet basisonderwijs hanteert een soortgelijke formulering in artikel 37bis:

“Elke leerling heeft recht op inschrijving in de school of vestigingsplaats, gekozen door zijn ouders. Is de leerling 12 jaar of ouder, dan gebeurt de schoolkeuze in samenspraak met de leerling. Voorafgaand aan een inschrijving biedt het schoolbestuur schriftelijk of via elektronische drager het pedagogisch project ..., en het schoolreglement, ... , aan de ouders en de leerling aan en geeft hierbij, indien de ouders dit wensen, toelichting. Indien het schoolbestuur het pedagogisch project of het schoolreglement via elektronische drager ter beschikking stelt, vraagt het de ouders of ze een papieren versie wensen te ontvangen. De inschrijving wordt genomen na ondertekening voor akkoord van de ouders van dit pedagogisch project en dit schoolreglement.”

In dossier 2015/83 vroeg de verzoekende partij expliciet om een inschrijving. Het schoolbestuur gaf een ander studieadvies, maar ging vervolgens niet over tot de inschrijving. Gezien de aangehouden vraag van de ouders, beschouwde de Commissie dit als een weigering. Ook in het dossier 2017/45 vroeg de verzoekende partij om een inschrijving. De school realiseerde de inschrijving niet in afwachting van een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs. De Commissie beschouwde dit als een weigering. In dossier 2017/01 bleek dat de ouders een volgehouden vraag tot inschrijving stelden, maar dat er door het schoolbestuur nooit werd overgegaan tot een daadwerkelijke inschrijving. Ook dit moet als een weigering worden beschouwd.

III.2.2. Instemming met het schoolreglement en het pedagogisch project

Tijdens de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 waren er geen klachten die betrekking hadden op de al dan niet akkoordverklaring met het pedagogisch project en het schoolreglement.

III.2.3. Voorrang voor kinderen die tot dezelfde leefeenheid behoren als een reeds ingeschreven leerling

De Codex Secundair Onderwijs en het Decreet basisonderwijs stellen het volgende:

“Elke leerling die tot dezelfde leefentiteit⁴ behoort als een reeds ingeschreven leerling, heeft bij voorrang op alle leerlingen, in het eerste leerjaar van de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, een recht op inschrijving in de betrokken school of de scholen die de inschrijvingen van de ene naar de andere school laten doorlopen...

“Elke leerling die tot dezelfde leefentiteit behoort als een reeds ingeschreven leerling, heeft bij voorrang op alle leerlingen, een recht op inschrijving in de betrokken school of de scholen die de inschrijvingen van de ene naar de andere school laten doorlopen...”

In dossier 2016/12 constateerde de Commissie dat het schoolbestuur onvoldoende inspanningen had geleverd om de voorrangregeling binnen een leefentiteit te communiceren, waardoor de ouders hun recht op inschrijving niet ten volle konden benutten. De klacht werd ontvankelijk en gegrond verklaard. De Commissie vraagt schoolbesturen dan ook om de nodige aandacht te besteden aan de communicatie naar ouders over de voorrangperiode.

III.2.4. Aanmeldingsprocedure

Schoolbesturen en inrichtende machten kunnen voor de inschrijvingen beroep doen op een aanmeldingsprocedure, op voorwaarde dat die procedure met een dubbele meerderheid is goedgekeurd door het lokaal overlegplatform waarin de betrokken scholen participeren.

Tijdens de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 behandelde de Commissie maar liefst 70 klachten tegen het resultaat van een aanmeldingsprocedure waarin bleek dat de aanmeldingsprocedure correct gevolgd was. Deze klachten werden ongegrond verklaard. De meeste klachten situeerden zich in 2015 in het basisonderwijs, toen er maar liefst 46 dergelijke klachten door de Commissie zijn behandeld (ten opzichte van 1 in het secundair onderwijs). In 2016 waren er minder dergelijke klachten (4 in het basisonderwijs, 1 in het secundair onderwijs) en in 2017 was er opnieuw een toename (11 in het basisonderwijs, 7 in het secundair onderwijs).

In zaak 2015/73 werd een leerling geweigerd nadat deze een gunstig toewijzingsbericht ontving in het kader van de aanmeldingsperiode. De verwerende partij weigerde de inschrijving van de toegewezen leerling omwille van het meedelen van bewust onvolledige of foute informatie tijdens de aanmeldingsprocedure. Op basis van een gerichte domiciliecontrole had de politie geoordeeld dat de verzoekende partij een tijdelijke domicilielijziging had gerealiseerd met oog op een inschrijving in de school van de verwerende partij. De verzoekende partij kon desalniettemin een gunstig attest voor inschrijving op het opgegeven adres voorleggen. De klacht werd gegrond bevonden.

In klacht 2015/70 was er verwarring bij de ouders door de formulering van de afstandsberekening in de brochure van het LOP. De brochure suggereerde dat eerst de plaatsen werden verdeeld op basis van de afstand tot het officiële adres van het kind en vervolgens op grond van de kortste afstand van de school tot het officiële adres van het kind of de werkplaats van de ouder(s). De effectieve toewijzing verliep evenwel overeenkomstig de kortste afstand van de school tot het officiële adres van het kind of de werkplaats van de ouder(s) en vervolgens aan de hand van de afstand tot het officiële adres van het kind. De Commissie was van oordeel dat het recht op inschrijving van de verzoekende partij als gevolg van deze misleidende factor was geschonden en oordeelde dat de klacht gegrond was.

4 Leerlingen met ten minste één gemeenschappelijke ouder, of leerlingen met eenzelfde hoofdverblijfplaats

Uit de adviespraktijk van de Commissie tijdens de werkingsjaren 2015, 2016 en 2017 blijkt ook dat de Commissie initiatiefnemers verantwoordelijk acht voor het detecteren en rechtzetten van gebruikersfouten. Zo waren er drie klachten waarin een niet-gedeteteerde gebruikersfout leidde tot de gegrondverklaring van de klacht. In klacht 2017/27 gaven de ouders een andere straatnaam op die met één letter verschilde van de correcte straatnaam. Hierdoor meldden zij zich aan met een niet-bestaande combinatie van straatnaam, huisnummer en postcode. Bij zaak 2017/36 gebruikte de school niet de doorgaans gebruikte naam voor hun vestigingsplaatsen, maar enkel de adressen. Hierdoor ontstond er verwarring bij de verzoekende partij en duidde zij de foutieve vestigingsplaats aan. Door een vergissing meldde de verzoekende partij in zaak 2017/19 haar dochter voor het eerste leerjaar van het lager onderwijs in plaats van voor het eerste jaar van het secundair onderwijs. Bij de aanmelding voor het lager onderwijs is de fout niet opgemerkt.

III.3. Het vervullen van de toelatingsvoorwaarden

Artikel 37octies van het Decreet basisonderwijs bepaalt: “Een schoolbestuur weigert de inschrijving van een onderwijszoekende die niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarden... Een inschrijving in de loop van het voorafgaande schooljaar is mogelijk onder de opschortende voorwaarde dat de onderwijszoekende op de dag van de effectieve instap aan de toelatingsvoorwaarden voldoet.”

Codex Secundair Onderwijs Artikel 110/8 zegt het volgende: “Een schoolbestuur kan de inschrijving van een onderwijszoekende die niet voldoet aan de bij decreet of besluit bepaalde toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden weigeren. Een inschrijving in de loop van het voorafgaande schooljaar of in het lopende schooljaar vindt plaats onder de opschortende voorwaarde dat de onderwijszoekende hetzij bij de effectieve start van de lesbijwoning hetzij bij beslissing van de toelatingsklassenraad, aan desbetreffende toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden voldoet.”

Leerlingen met een studiebewijs uitgereikt door een onderwijsinstelling die niet door de Vlaamse Gemeenschap erkend, gefinancierd of gesubsidieerd wordt, moeten beschikken over een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad. In dossier 2017/70 werd de inschrijving van een leerling binnen de 25 dagen na de start van de lesbijwoning omgezet in een niet-gerealiseerde inschrijving na een ongunstige beslissing van de toelatingsklassenraad. De klacht was ongegrond.

III.4. Redenen van weigering

De redenen om een leerling te weigeren zijn bepaald in het Decreet basisonderwijs en in de Codex Secundair Onderwijs.

Codex Secundair Onderwijs, artikel 110/8, 110/9, 110/10:

“Een inschrijving in de loop van het voorafgaande schooljaar of in het lopende schooljaar vindt plaats onder de opschortende voorwaarde dat de onderwijszoekende hetzij bij de effectieve start van de lesbijwoning hetzij bij beslissing van de toelatingsklassenraad, aan desbetreffende toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden voldoet.”

“Voorafgaand aan een inschrijvingsperiode ..., moet een schoolbestuur voor al zijn scholen of vestigingsplaatsen met een eerste leerjaar van de eerste graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs een capaciteit bepalen...

Onder capaciteit wordt het maximaal aantal leerlingen verstaan dat het schoolbestuur als in te schrijven vooropstelt, waardoor bij het overschrijden van die capaciteit elke bijkomende inschrijving wordt geweigerd.

Een schoolbestuur kan de inschrijving weigeren in een school waar de betrokken leerling het lopende, het vorige of het daaraan voorafgaande schooljaar werd uitgeschreven als gevolg van definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Een schoolbestuur van een school voor gewoon secundair onderwijs waarvan de draagkracht onder druk staat, kan slechts

na overleg en goedkeuring binnen het LOP de inschrijving in de loop van het schooljaar weigeren van een leerling die elders werd uitgeschreven als gevolg van definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Deze weigering moet gebaseerd zijn op en conform zijn aan vooraf door het LOP bepaalde criteria.”

In het Decreet basisonderwijs worden de redenen van weigering eveneens limitatief weergegeven (artikel 37 novies en decies):

“Een schoolbestuur bepaalt voorafgaand aan een inschrijvingsperiode ..., voor al zijn scholen de capaciteit. Dit is het totaal aantal leerlingen dat het schoolbestuur per niveau, zoals bedoeld in het tweede, derde en vierde lid, als een maximaal aantal leerlingen ziet....

Een schoolbestuur weigert elke bijkomende inschrijving wanneer de capaciteit, ..., overschreden wordt en als een bijkomende inschrijving na de start van de inschrijvingen voor volgend schooljaar er toe zou leiden dat de capaciteit, ... , voor dat volgend schooljaar overschreden zou worden.

Een schoolbestuur kan de inschrijving weigeren in een school waar de betrokken leerling het lopende, het vorige of het daaraan voorafgaande schooljaar, ..., definitief werd verwijderd.”

In dossier 2015/83 stelde de Commissie vast dat de verwerende partij een inschrijving weigerde op basis van pedagogische gronden. De verwerende partij deed een studieadvies dat afweek van de studiekeuze van de verzoekende partij en ging niet over tot inschrijving, al liet de capaciteit dit toe. Ook in dossier 2016/22 weigerde de verwerende partij de inschrijving van een leerling om pedagogische redenen. De school stelde dat een inschrijving in de gevraagde studierichting tijdens het lopende schooljaar zou leiden tot een C-attest. In klacht 2016/42 weigerde de verwerende partij de inschrijving op basis van studieresultaten tijdens het voorgaande schooljaar, hoewel de verzoekende partij voldeed aan de toelatingsvoorwaarden. Elk van deze klachten was gegrond.

In de dossiers 2015/86, 2015/87, 2015/88, 2015/89, 2015/90 en 2015/91 werden drie leerlingen uit hetzelfde gezin geweigerd op basis van capaciteit nadat de school een verdoken aanmeldingsprocedure hanteerde. Daarbij werden de leerlingen die kenbaar hadden gemaakt dat zij zich wisten in te schrijven, op basis van studievoorkeur en beschikbare plaatsen, in chronologische volgorde opgebeld na de deliberaties in juni. Er werd telefonisch een datum voor de realisatie van de inschrijvingen bepaald. Dit wekte bij de verzoekende partij de indruk dat de inschrijvingen gegarandeerd werden. Op de datum van de afspraak was de maximumcapaciteit bereikt en werden de inschrijvingen geweigerd. Ook in de zaken 2015/93, 2016/24, 2016/44, 2017/31 en 2017/32 oordeelde de Commissie dat een leerling geweigerd werd ten gevolge van een verdoken aanmeldingsprocedure. Al deze zaken waren ontvankelijk en gegrond.

In de zaken 2017/67, 2017/68 en 2017/69 werd de inschrijving van drie kinderen uit een gezin van anderstalige nieuwkomers geweigerd omdat de school van verwerende partij, volgens de verwerende partij, reeds een overmatig aantal anderstalige nieuwkomers kent in verhouding tot andere scholen in de regio. De klachten waren gegrond.

In 2015 oordeelde de Commissie in 53 dossiers dat de klacht tegen een weigering tot inschrijving ongegrond was omdat de weigering steeds gebeurde conform het aanmeldingsdossier waarbinnen de vraag tot inschrijving werd gesteld. Twee andere klachten tegen een weigering tot inschrijving uit 2015 waren ongegrond omdat de verwerende partij de inschrijving correct geweigerd had op basis van capaciteit. In 2016 werden 5 klachten ongegrond verklaard omdat de weigeringen gebeurden conform de aanmeldingsdossiers. In 2017 waren dat er 19. In 2016 waren er twee en in 2017 vijf klachten ongegrond omdat de inschrijving correct geweigerd werd op basis van capaciteit. Één van deze klachten uit 2017 (2017/21) werd door de verzoekende partij in eerste instantie ingediend uit ongenoegen met de door de school bepaalde capaciteit.

In 2017 weigerde één school de inschrijving van een leerling die niet voldeed aan de toelatingsvoorwaarden. De klacht (2017/70) tegen deze weigering werd ongegrond verklaard.

III.4.1. Materiële omstandigheden die volgens het schoolbestuur of de inrichtende macht de veiligheid van de leerlingen in het gedrang kunnen brengen

De Commissie inzake Leerlingenrechten gaat na of de vooropgestelde norm consequent gehanteerd wordt bij de inschrijvingen op de school en of het hanteren van een maximumcapaciteit een aspect vormt van de gangbare bestuurspraktijken van het schoolbestuur. Ofwel moet er een uitdrukkelijke beslissing voorhanden zijn waarin de norm door het schoolbestuur wordt vastgesteld, ofwel moet het schoolbestuur, bij ontstentenis van een geformaliseerde beslissing, aantonen dat het zich steunt op een praktijk die door de jaren heen steeds consequent werd toegepast.

De eventuele beslissing met betrekking tot het vastleggen van de capaciteit moet door het schoolbestuur worden genomen, tenzij in de organieke statuten wordt bepaald dat het schoolbestuur afstand doet van die bevoegdheid ten voordele van de directeur van de school. Uiteraard kan de uitvoeringsbevoegdheid om concreet de volverklaring te doen, wel aan de directeur worden gedelegeerd.

De schoolbesturen zijn verplicht om de capaciteit te bepalen voor het begin van de inschrijvingen (artikel 110/9, §1 van de Codex Secundair Onderwijs en artikel 37novies, §1 van het Decreet basisonderwijs).

In 2015, 2016 en 2017 werden verschillende klachten (2015/01, 2015/68, 2016/46, 2016/50, 2017/34bis, 2017/42 en 2017/43) ongegrond verklaard nadat de Commissie geen onregelmatigheid vaststelde in de manier waarop de maximumcapaciteit was vastgelegd, gecommuniceerd en toegepast. De vooropgestelde capaciteit was telkens bereikt op het moment van de vraag tot inschrijving. In de dossiers 2015/07, 2015/81, 2016/10, 2016/35, 2017/59, 2017/60 en 2017/72 riep de verwerende partij steeds onterecht capaciteit in als weigeringsgrond.

In het dossier 2017/76 weigerde een school van het buitengewoon secundair onderwijs een inschrijving op grond van draagklacht. De verwerende partij stelde dat zij de leerling niet op een veilige manier kon opvangen in het geval van een crisissituatie. De klacht tegen deze weigering tot inschrijving werd gegrond bevonden omdat draagkracht geen weigeringsgrond is voor een school van het buitengewoon onderwijs.

III.4.2. Inschrijving onder ontbindende voorwaarde

Sinds de invoering van het M-decreet kunnen scholen geen draagkrachtafweging meer doen,⁵ maar moeten zij bekijken of een leerling met een verslag voor toegang tot het buitengewoon onderwijs het gemeenschappelijk curriculum kan volgen mits redelijke aanpassingen. Indien dat niet mogelijk is, moet worden onderzocht of de leerling een individueel aangepast curriculum kan volgen mits redelijke aanpassingen. Indien de school na het overleg de aanpassingen onredelijk (disproportioneel) acht wordt de inschrijving ontbonden. De decretale basis hiervoor is artikel 37 undecies §2 en §3 van het Decreet basisonderwijs en artikel 110/11 van de Codex Secundair Onderwijs.

In het dossier 2017/45 weigerde de verwerende partij de inschrijving van de verzoekende partij onder ontbindende voorwaarden in afwachting van een verslag van het CLB. Deze klacht werd ontvankelijk en gegrond bevonden.

⁵ Artikel 110/11 van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat enkel scholen van het gewoon secundair onderwijs een inschrijving in de loop van het schooljaar kunnen weigeren van een leerling die elders definitief werd uitgesloten omdat hun draagkracht onder druk staat. Dit kan slechts indien de weigering gebaseerd is op en conform is aan vooraf door het LOP bepaalde criteria.

De zaken 2016/31, 2016/34 en 2016/34bis, 2016/37, 2017/73 en 2017/75 betroffen klachten tegen ontbonden inschrijvingen. De Commissie oordeelde dat de klacht 2017/73 ontvankelijk en gegrond was en dat de klachten 2016/31 en 2017/75 ontvankelijk maar ongegrond waren. De klacht 2016/37 was onontvankelijk omdat er geen ontbindingsbesluit werd genomen door de school. Klacht 2016/34bis was op het moment van behandeling zonder voorwerp omwille van een gerealiseerde inschrijving in een andere school.

III.4.3. De betrokken leerling werd tijdens het lopende, het vorige of daaraan voorafgaande schooljaar definitief uitgesloten

Een schoolbestuur kan de inschrijving weigeren in een school waar de betrokken leerling het lopende, het vorige of het daaraan voorafgaande schooljaar werd uitgeschreven als gevolg van een definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Dergelijke weigering van inschrijving kan eveneens in een school waar de inschrijving van de ene naar de andere school doorloopt op basis van artikelen 110/1, § 4 van de Codex Secundair Onderwijs en artikel 37decies van het Decreet basisonderwijs.

In de dossiers 2015/17 en 2015/25 weigerden de betrokken scholen de inschrijving van een elders uitgesloten leerling op basis van afspraken die binnen het LOP waren gemaakt. De Commissie stelde echter vast dat de betrokken scholen niet alle binnen het LOP gemaakte afspraken respecteerden en de weigeringen niet conform de door het LOP bepaalde criteria waren. Deze klachten waren ontvankelijk en gegrond.

In de zaken 2015/45 en 2017/12 stelde de Commissie vast dat de procedure voor definitieve uitsluiting van een leerling niet correct werd toegepast. Aangezien de uitsluiting in beide dossiers geen rechtsgeldige beslissing was, gold dit ook voor de weigering tot inschrijving. Deze klachten werden gegrond verklaard.

III.4.4. Vaststelling en bekendmaking van de inschrijvingsperiode

Schoolbesturen moeten duidelijk communiceren over de verschillende inschrijvingsperiodes voor de verschillende voorrangsgroepen en de vrije inschrijvingsperiode. Het wijzigen van de inschrijvingsperiodes en het niet of onvoldoende communiceren hierover kan aanleiding geven tot het gegrond verklaren van klachten.

In dossier 2015/87 werd de verzoekende partij in juni na een telefonische vraag ingelicht dat haar zoon in de school van de verwerende partij kon worden ingeschreven omdat er nog enkele vrije plaatsen restten. Er werd een afspraak gemaakt om de inschrijving te realiseren in augustus. Op de datum van de afspraak kon de leerling niet meer worden ingeschreven omdat de capaciteit bereikt was. De Commissie oordeelde dat er geen correcte en adequate communicatie gebeurd was met een onvoldoende transparant inschrijvingssysteem tot gevolg. Ook in dossier 2015/88 bleek dat ouders hun rechten niet ten volle hadden kunnen uitoefenen als gevolg van een gebrekkige communicatie. Aangezien leerlingen hier geen nadeel van mogen ondervinden, werd deze klacht gegrond verklaard.

III.5. Motivering

III.5.1. Formeel: de betekening van de weigeringsbeslissing

Artikel 37terdecies, §1 van het Decreet basisonderwijs en artikel 110/13 van de Codex Secundair Onderwijs stellen:

“Een schoolbestuur dat een leerling weigert, deelt haar beslissing binnen een termijn van vier kalenderdagen bij aangetekend schrijven of tegen afgiftebewijs mee aan de ouders van de leerling en volgens afspraak aan de voorzitter van het lokaal overlegplatform.”

Scholen zijn ook verplicht om bij de betekening van de weigeringsbeslissing het door de Vlaamse Regering bepaalde model te gebruiken. Het niet of laattijdig afleveren van een mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving leidde in volgende dossiers tot de gegrondverklaring van de klacht: 2015/17, 2015/45, 2015/83, 2015/93, 2016/24, 2016/35, 2016/44, 2016/49, 2017/01, 2017/12, 2017/14, 2017/35, 2017/45, 2017/55, 2017/56, 2017/59, 2017/60, 2017/67, 2017/68, 2017/69 en 2017/72.

In twee zaken (2016/20 en 2017/30) ontbrak de feitelijke en juridische motivering van de weigering in de mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving. Ook dit leidde tot de gegrondverklaring van deze klachten.

Deel IV: Beoordeling van de aanmeldingsprocedures door de Commissie inzake Leerlingenrechten

In dit deel wordt de toetsing van de aanmeldingsprocedures door de Commissie inzake Leerlingenrechten besproken. De Commissie is hiervoor bevoegd sinds 1 september 2012 als gevolg van het decreet betreffende het inschrijvingsrecht van 25 november 2011.

IV.1. Regelgeving

De goedkeuring van voorstellen van aanmeldingsprocedures door de Commissie is geregeld in artikelen 37vicies quinquies - 37vicies septies van het Decreet basisonderwijs en artikelen 110/25 - 110/27 van de Codex Secundair Onderwijs.

De Commissie toetst de voorstellen enerzijds aan de decretale bepalingen inzake het recht op inschrijving en de aanmeldingsprocedures, en anderzijds aan de vier uitgangspunten van het inschrijvingsrecht, met name:

- het realiseren van optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen;
- het vermijden van uitsluiting, segregatie en discriminatie;
- het bevorderen van sociale mix en cohesie;
- voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de bescherming van de gelijke onderwijs- en inschrijvingskansen van Nederlandstaligen en het behoud van het Nederlandstalige karakter van het door de Vlaamse Gemeenschap erkend, gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs.

Schoolbesturen, meerdere schoolbesturen samen of een LOP (hierna naar verwezen als 'de initiatiefnemers') moeten uiterlijk op 15 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de inschrijvingen gelden hun voorstel van aanmeldingsprocedure voorleggen aan de Commissie. Schoolbesturen die de inschrijvingen voor schooljaar 2015-2016 voor type 9 wilden laten voorafgaan door een aanmeldingsprocedure konden - voor dit overgangsjaar - een aanmeldingsdossier indienen tot uiterlijk 16 februari 2015.

De Commissie neemt over het voorstel van aanmeldingsprocedure een besluit uiterlijk twee maanden na de indiening. Het decreet bepaalt welke onderdelen een aanmeldingsdossier minimaal moet bevatten. Die elementen moeten de Commissie onder meer een zicht geven op de periodes waarin aangemeld en ingeschreven kan worden, op de wijze waarop kan worden aangemeld, op de communicatie over de aanmeldingen naar alle belanghebbenden, op de toepassing van de ordeningscriteria, op de omgang met klachten, enz.

Een volledig overzicht van de onderdelen van een aanmeldingsdossier is terug te vinden op <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14289> en <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12254>.

Bij een positief besluit van de Commissie kan de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure toepassen totdat de betrokken regelgeving gewijzigd wordt of tot de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure wil wijzigen of stopzetten. Een uitzondering hierop vormen de aanmeldingsprocedures waarvoor de Commissie een goedkeuring verleent voor een beperkte periode.

Bij een negatief besluit van de Commissie kan de initiatiefnemer een aangepast voorstel indienen. De Commissie moet dan een beslissing nemen binnen een termijn van dertig schooldagen. Bij een negatief besluit van de Commissie over een (al dan niet aangepast) voorstel kan de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure voorleggen aan de Vlaamse Regering. In dat geval moet de Vlaamse Regering eveneens binnen een termijn van dertig schooldagen een beslissing nemen.

IV.2. Werkwijze

De Commissie publiceerde op haar website een sjabloon waarmee initiatiefnemers een voorstel tot aanmeldingsprocedure konden indienen. Bij dit sjabloon moest de initiatiefnemer eveneens een aantal bijlagen voegen. Het sjabloon bestond uit een aantal rubrieken die door de initiatiefnemers moesten worden ingevuld. Die rubrieken overlaptten met de decretale onderdelen die een aanmeldingsdossier ten minste moest bevatten. Op die manier garandeerde het gebruik van het sjabloon dat het ingediende dossier volledig was. In het sjabloon was tevens ruimte voorzien voor opmerkingen van de Commissie en het bevatte bovendien de eindbeslissing van de Commissie. Daarnaast nam de Commissie in het sjabloon een aantal elementen op, waarvan de Commissie uitging dat initiatiefnemers er tijdens de uitvoering van de aanmeldingsprocedure gevolg aan zou geven. Deze elementen zijn gebaseerd op de opmerkingen die de Commissie tijdens de voorgaande jaren zeer regelmatig maakte bij de beoordeling van de aanmeldingsdossiers. Initiatiefnemers die hiervan wilden afwijken, moesten dit expliciteren in het dossier.

Indien men enkel wijzigingen aan het dossier aanbracht ten gevolge van nieuwe regelgeving, volstond het om de wijzigingen aan de hand van een beperkt bijlagesjabloon te bezorgen aan de Commissie. De dossiers moesten per post of per e-mail met ontvangstbevestiging aan de Commissie worden bezorgd. Alle initiatiefnemers die in 2015, 2016 en 2017 een voorstel tot aanmeldingsprocedure indienden, maakten gebruik van het (bijlage-)sjabloon.

Alle voorstellen werden besproken op een zitting van de Commissie. Indien de initiatiefnemers hun dossier kwamen toelichten, was dit gedeelte van de zitting publiek. De bespreking van de dossiers door de Commissie gebeurde telkens achter gesloten deuren. Initiatiefnemers konden de dag na de zitting telefonisch informeren naar de beslissing van de Commissie en ontvingen die daarna ook schriftelijk, met in bijlage ook het aanmeldingsdossier aangevuld met de opmerkingen van de Commissie.

Bij de beoordeling van de voorstellen tot aanmeldingsprocedure waren er vijf mogelijke eindbeslissingen door de Commissie:

1. Goedkeuring zonder opmerkingen (zonder tijdsbeperking)

Beslissing genomen indien er geen opmerkingen te formuleren waren bij het dossier. De initiatiefnemer kan de aanmeldingsprocedure laten starten.

2. Goedkeuring met opmerkingen (zonder tijdsbeperking)

Beslissing genomen indien er enkel opmerkingen en suggesties ter verbetering bij het dossier kunnen worden gemaakt. De initiatiefnemer kan de aanmeldingsprocedure laten starten.

3. Goedkeuring voor een beperkte tijd

Beslissing genomen indien het dossier elementen bevatte die grondig moesten worden geëvalueerd. De initiatiefnemer kon de aanmeldingsprocedure laten starten, maar moest na het verstrijken van de goedkeuringstermijn opnieuw een dossier aan de Commissie voorleggen.

4. Goedkeuring onder voorbehoud (al dan niet met tijdsbeperking)

Beslissing genomen bij fundamentele bemerkingen bij het dossier van die aard dat ze op eenvoudige wijze konden worden bijgestuurd. De initiatiefnemer liet schriftelijk aan de Commissie weten op welke wijze hij zou tegemoetkomen aan het geformuleerde voorbehoud. Na bevestiging door het secretariaat van de Commissie kon de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure laten starten.

5. Niet goedgekeurd

Beslissing genomen bij fundamentele bezwaren bij het dossier. De initiatiefnemer kon de aanmeldingsprocedure niet van start laten gaan.

In een aantal gevallen werd een combinatie van beslissingen gehanteerd; zo werden een aantal dossiers onder voorbehoud voor een beperkte tijd goedgekeurd.

IV.3. Cijfers

IV.3.1. Evolutie van het aantal aanmeldingsdossiers

In 2015 en 2016 ontving de Commissie 26 aanmeldingsdossier, in 2017 waren dat er 33. Er werden in 2015, 2016 en 2017, net zoals in de voorgaande werkingsjaren, steeds meer dossiers ingediend voor het basisonderwijs dan voor het secundair onderwijs. In het secundair onderwijs steeg het aantal aanvragen van 4 in 2015 naar 15 in 2017.

Onderwijsniveau	2013	2014	2015	2016	2017
Basisonderwijs	21	23	22	16	18
Secundair onderwijs	10	9	4	10	15
Totaal	31	32	26	26	33

IV.3.2. Aanmeldingsdossiers ingedeeld per initiatiefemer

	2015			2016			2017		
	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal	Basisonderwijs	Secundair onderwijs	Totaal
Een schoolbestuur	5	3	4	5	9	13	4	11	15
Meerdere schoolbesturen	3	0	4	3	0	5	4	0	4
LOP	14	1	18	8	1	8	10	4	14
Totaal	22	4	26	16	10	26	18	15	33

IV.3.3. Aanmeldingsdossiers ingedeeld volgens beslissing⁶

Wanneer we kijken naar de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten over de aanmeldingsdossiers valt op dat er in 2017 een toename is van het aantal dossiers dat niet werd goedgekeurd en de dossiers die werden goedgekeurd zonder tijdsbeperking. Deze stijging is te verklaren door een gewijzigde bestuurspraktijk van de Commissie. Zij verkiest sinds 2017 om dossiers die op verschillende vlakken niet conform de decretale bepalingen zijn of de gelijke onderwijskansen van leerlingen onvoldoende waarborgen onmiddellijk af te keuren in plaats van een goedkeuring onder voorbehoud en/of met tijdsbeperking. Niet-goedgekeurde dossiers kunnen nog tijdens hetzelfde werkingsjaar opnieuw worden ingediend.

⁶ Het betreft de eerste beslissing van de Commissie betreffende over de verschillende dossiers.

	2015			2016			2017		
	BaO	SO	Totaal	BaO	SO	Totaal	BaO	SO	totaal
Goedkeuring zonder opmerking (zonder tijdsbeperking)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Goedkeuring met opmerking (zonder tijdsbeperking)	5	1	6	3	3	6	9	5	14
Goedkeuring voor een beperkte tijd	4	1	5	2	2	4	0	1	1
Goedkeuring onder voorbehoud (zonder tijdsbeperking)	6	0	6	2	0	2	1	4	5
Goedkeuring onder voorbehoud (met tijdsbeperking)	4	0	4	3	4	7	0	1	1
Niet goedgekeurd	3	2	5	6	1	7	8	4	12
Totaal	22	4	26	16	10	26	18	15	33

Dossiers die in deze tabel als niet goedgekeurd worden weergegeven, werden mogelijk na aanpassingen alsnog goedgekeurd.

IV.4. Behandeling dossiers

In dit hoofdstuk bespreken we kort de behandeling van de aanmeldingsdossiers door de Commissie inzake Leerlingenrechten. In 2015, 2016 en 2017 maakte de Commissie opmerkingen bij de dossiers. Opmerkingen konden van drieërlei aard zijn:

- Opmerkingen die leidden tot de niet-goedkeuring van het aanmeldingsdossier.
- Opmerkingen die leidden tot een goedkeuring onder voorbehoud van het aanmeldingsdossier.
- Opmerkingen die geen gevolg hadden voor de goedkeuring van het aanmeldingsdossier, maar waarvan de Commissie verwachtte dat er rekening mee werd gehouden bij de uitvoering van de aanmeldingsprocedure.

Bij de behandeling van het aanmeldingsdossier herhaalde de Commissie inzake Leerlingenrechten de elementen die waren voorgedrukt in het sjabloon (zie hierboven) niet meer, tenzij uit het dossier bleek dat de initiatiefnemer afweek van één van deze elementen zonder dit verder te expliciteren.

In de inhoudelijke bespreking van de aanmeldingsdossiers hieronder worden enkel de opmerkingen besproken die aanleiding gaven tot een niet-goedkeuring of een goedkeuring onder voorbehoud. Doorgaans werden deze opmerkingen gemaakt wanneer bepaalde elementen van het aanmeldingsdossier niet strookten met de decretale bepalingen of wanneer het dossier niet voldeed aan één van de formele vereisten van een aanmeldingsdossier.

IV.4.1. Basisonderwijs

Sinds 2015 werden steeds minder dossiers goedgekeurd onder voorbehoud en/of met tijdsbeperking. Daartegenover staat een opvallende groei in het aantal niet-goedgekeurde dossiers en het aantal dossiers goedgekeurd zonder tijdsbeperking in 2017.

Niet alle opmerkingen die de Commissie formuleert leiden tot een afkeuring van het aanmeldingsdossier of tot een voorbehoud. Deze goedkeuring onder voorbehoud houdt in dat het aanmeldingsdossier in voege mag treden mits de initiatiefnemer rekening houdt met de opmerkingen die de Commissie in de beslissing formuleerde.

De argumenten die leiden tot een afkeuring of goedkeuring onder voorbehoud worden steevast opgenomen in de beslissing van de Commissie. De overige opmerkingen worden aan het dossier toegevoegd en eveneens aan de initiatiefnemers bezorgd. Hieronder focussen we ons op de opmerkingen uit de beslissingen.

Allereerst kan een dossier niet goedgekeurd worden wanneer het dossier onvolledig is, niet de correcte bijlagen bevat of wanneer er onvoldoende duidelijkheid is over enkele fundamentele elementen, bijvoorbeeld de tijdslijn van de aanmeldingsprocedure. Een aanmeldingsdossier wordt ook afgewezen wanneer het later dan de decretaal vastgelegde deadline van 15 september ingediend wordt. Zo was er in 2016 één dossier dat omwille van deze reden afgekeurd werd. Na een beroepsprocedure bij de Vlaamse regering kon de initiatiefnemer alsnog starten met een aanmeldingsprocedure.

Goedkeuringen onder voorbehoud of afkeuringen van aanmeldingsdossiers zijn vaak te wijten aan bepalingen uit het aanmeldingsdossier die ingaan tegen artikel 37 van het Decreet basisonderwijs. Hieronder vindt u een overzicht van de voornaamste opmerkingen die de Commissie in 2015, 2016 en 2017 hieromtrent formuleerde.

Conform artikel 37bis, §1 en artikel 37vicies quater, §2 kan een aanmelding pas geschrapt worden zodra de leerling gunstig is geordend in een school van hogere keuze. In 2016 was er één dossier dat in strijd was met deze decretale bepalingen.

Artikel 37septies, §1 beschrijft het bepalen van twee contingenten voor de gelijktijdige inschrijving van leerlingen die al dan niet voldoen aan de indicatoren; de berekening van relatieve aanwezigheid van (niet-)indicatorleerlingen, zowel in het werkingsgebied van een LOP als in gemeentes buiten het werkingsgebied van een LOP.

In 2015 was er geen enkel dossier dat afgekeurd werd of onder voorbehoud goedgekeurd werd op basis van deze decretale bepaling. In 2016 waren er twee dossiers die niet aan deze bepaling voldeden. In 2017 ging het om vier dossiers. Telkens ging het om aanmeldingsdossiers buiten LOP-gebied. De opmerkingen van de Commissie hadden enerzijds voornamelijk betrekking op het kenbaar maken van de vrije plaatsen voor het begin van elke aanmeldingsperiode en voor het begin van de vrije inschrijvingsperiode, en anderzijds op een onevenwicht tussen de nagestreefde relatieve aanwezigheid en de relatieve aanwezigheid op het niveau van de gemeente. Bij één aanmeldingsdossier merkte de Commissie op dat de initiatiefnemer zich baseerde op verouderde gegevens bij het bepalen van de sociale mix.

Artikel 37septies, §3 omschrijft dat een leerling een indicatorleerling is in het geval dat zijn of haar leefeenheid geniet van een schooltoelage en/of de moeder van de leerling een laag opleidingsniveau heeft. In 2015 merkte de Commissie in twee dossiers op dat de informatie in het aanmeldingsdossier over de bewijsstukken die ouders moeten kunnen voorleggen om aanspraak te maken op de voorrang voor indicatorleerlingen niet overeenstemt met de voornoemde decretale bepaling.

Artikelen 37novies, § 1, 2, 3 en 4 beschrijven dat schoolbesturen voorafgaand aan een inschrijvingsperiode de capaciteit moeten bepalen voor hun scholen; aan wie en wanneer een schoolbestuur de vastgelegde capaciteiten communiceert; dat er een mogelijkheid is tot capaciteitsverhoging na de start van de inschrijvingen; dat een schoolbestuur elke bijkomende inschrijving weigert wanneer de capaciteit overschreden wordt.

In een dossier van 2015 stelde de initiatiefnemer voor om de capaciteit te verhogen na het afsluiten van de aanmeldingsperiode en voor de start van het ordenen en toewijzen. De Commissie merkte hierbij op dat dit ongelijkheid kan teweegbrengen voor de ouders die op basis van de vooraf gecommuniceerde capaciteit niet voor de betrokken scholen hebben aangemeld.

Artikel 37terdecies, §1 stelt dat een schoolbestuur dat een leerling weigert, haar beslissing binnen een termijn van vier kalenderdagen meedeelt aan de ouders van de leerling. In 2016 was er één aanmeldingsdossier dat niet voldeed aan deze bepaling.

Artikel 37undevicies, §1 bepaalt dat bij het aanmelden een volgorde van keuze kan worden aangegeven. In één dossier uit 2017 voorzag de initiatiefnemer maar in de mogelijkheid om aan te melden voor één voorkeurschool. De Commissie merkte op dat ouders de mogelijkheid moeten hebben om terzelfdertijd voor meerdere voorkeurscholen aan te melden.

Artikel 37vicies semel, §1 schrijft voor dat in het werkingsgebied van een LOP de aanmeldingsprocedure bij dubbele meerderheid door het LOP moet worden goedgekeurd. In twee dossiers uit 2015 formuleerde de Commissie hierover een opmerking.

Artikel 37vicies bis bepaalt welke ordeningscriteria gehanteerd moeten worden in het kader van een aanmeldingsprocedure. In 2015 merkte de Commissie in de beslissing bij twee dossiers op dat leeftijd niet als ordeningscriterium kan gehanteerd worden. In datzelfde jaar bemerkte de Commissie in twee dossiers dat het gebruik van alternatieve referentieadressen, zoals het adres waar een kind tijdelijk opgevangen wordt of het domicilieadres van een ouder niet in de regelgeving voorzien worden. Voor 2016 formuleerde de Commissie in één dossier een gelijkaardige opmerking over alternatieve referentieadressen. Zowel in 2016 als in 2017 was er telkens in één dossier onduidelijkheid over de ordeningscriteria die door de betrokken initiatiefnemers vooropgesteld werden.

Artikel 37vicies quater beschrijft dat de aangemelde leerling toegewezen wordt aan de school of vestigingsplaats van de hoogste keuze die de ouders bij de aanmelding opgaven; dat de periode waarbinnen de ouders de aangemelde leerling kunnen inschrijven minimaal vijftien schooldagen duurt; dat deze periode voor ouders die door het vrijkomen van plaatsen een inschrijving kunnen realiseren minstens vijf schooldagen moet duren; dat het recht op inschrijving vervalt als de ouders geen gebruik maken van de mogelijkheid tot inschrijving; dat het recht op inschrijving vervalt als blijkt dat de leerling niet voldoet aan de door de ouders opgegeven ordeningscriteria.

In 2015 merkte de Commissie in twee dossiers op dat de inschrijvingsperiode van minimaal vijftien schooldagen niet werd gerespecteerd. In 2016 ging het om vier dossiers. In 2017 ging het om vijf dossiers.

Ouders van leerlingen die initieel niet toegewezen waren en alsnog kunnen worden ingeschreven voor een vrijgekomen plaats moeten binnen vier werkdagen hierover op de hoogte gebracht worden. Ouders hebben minimaal vijf schooldagen de tijd om de leerling in te schrijven. In 2015 merkte de Commissie in zeven dossiers op dat deze bepaling niet werd gerespecteerd. In 2016 ging het om zes dossiers waarbij deze opmerking werd gemaakt. In 2017 om twee dossiers.

Wanneer een leerling in geen enkele school of vestigingsplaats gunstig gerangschikt kan worden, krijgen de ouders binnen vier werkdagen na de definitieve vaststelling van de rangschikking hiervan een melding. Bij dubbele contingen-tering wordt de plaats per contingent meegedeeld. In 2016 werd hierover in twee beslissingen een opmerking gemaakt.

Een leerling verliest zijn voorrang in het geval dat hij of zij niet ingeschreven wordt in de voorrangperiode die op hem van toepassing is. Na iedere voorrangperiode wordt de voorrang dus afgesloten voor de betrokken voorrangsgroep. Één aanmeldingsdossier uit 2017 ging in tegen deze decretale bepaling.

Artikel 37vicies quinquies gaat onder andere in op de onderdelen die een aanmeldingsdossier moet bevatten om goed-gekeurd te kunnen worden.

De Commissie stelt vast dat van sommige schoolbesturen de goedkeuring voor het indienen van het aanmeldingsdossier ontbraken. In 2015 merkte de Commissie dit in twee dossiers op, in 2016 en in 2017 telkens in één dossier. In 2016 en 2017 ging het over het dossier van éénzelfde initiatiefnemer.

In 2015 merkte de Commissie in één beslissing op dat het onvoldoende duidelijk was of de aanmeldingsprocedure voor één of meerdere schooljaren ingediend werd. Deze opmerking leidde tot een goedkeuring onder voorbehoud.

Artikel 37vicies quinquies, §2, 12° omschrijft de mandatering aan het LOP, of buiten het werkingsgebied van een LOP aan het daartoe aangeduide schoolbestuur, van de rangschikking van de aangemelde leerlingen, het uitreiken van de melding van de definitieve toewijzing of van de melding over het niet kunnen toewijzen van de leerling aan een door de ouders gekozen school of vestigingsplaats; de mededeling van niet-gerealiseerde inschrijvingen. Zowel in 2015 als in 2016 ontbrak in één dossier de mandatering aan het daartoe aangeduide schoolbestuur. In 2017 was dit voor twee dossiers het geval.

In alle aanmeldingsdossiers van 2015, 2016 en 2017 die niet waren goedgekeurd of goedgekeurd waren onder voorbehoud, was er minstens een van de hierboven beschreven elementen opgenomen bij de opmerkingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten.

IV.4.2. Secundair onderwijs

Het aantal aanmeldingsdossiers secundair onderwijs lag in 2015, 2016 en 2017 lager dan het aantal aanmeldingsdossiers basisonderwijs.

Net zoals bij de aanmeldingsdossiers basisonderwijs kan een dossier niet goedgekeurd worden wanneer het dossier onvolledig is, niet de correcte bijlagen bevat of er onvoldoende duidelijkheid is over enkele fundamentele elementen van de aanmeldingsprocedure. In 2017 keurde de Commissie 1 dossier af wegens het ontbreken van de notulen van de beslissing tot het gebruik van aanmeldingsprocedure door het bevoegde schoolbestuur, het bewijs van kennisgeving van gebruik aanmeldingsprocedure aan schoolbesturen van andere scholen in de gemeente en het bewijs van bespreking aanmeldingsprocedure door de schoolraad.

Daarnaast verwijst de Commissie in haar beslissingen naar de decretale bepalingen in artikel 110 van de Codex Secundair Onderwijs die niet gerespecteerd werden in de voorgelegde aanmeldingsdossiers.

In één dossier uit 2016 was het niet duidelijk (als gevolg van een herstructurering) voor welke school de aanmeldingsprocedure van toepassing zou zijn. Deze onduidelijkheid leidde tot de niet-goedkeuring van het dossier.

Artikel 110/2, §1 stelt dat elke voorrangperiode (behalve deze voor kinderen van personeelsleden) minimaal twee weken moet duren. Deze bepaling werd in één dossier uit 2017 niet gerespecteerd.

Artikel 110/6 beschrijft dat een school in specifieke gevallen voorrang kan verlenen aan leerlingen bij de overgang van basisonderwijs naar het eerste leerjaar van de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs; dat deze voorrang bij dubbele meerderheid moet worden goedgekeurd door het LOP na positief advies bij meerderheid van de schoolbesturen basisonderwijs of het LOP basisonderwijs.

De Commissie ontving in 2017 één dossier waarin zowel de vereiste goedkeuring van het LOP secundair onderwijs als het positief advies van het LOP basisonderwijs ontbrak.

Artikel 110/8, §1 bepaalt dat schoolbestuur de inschrijving van een onderwijszoekende die niet voldoet aan de bij decreet of besluit bepaalde toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden kan weigeren.

In één dossier vroeg de initiatiefnemer naar een kopie van het deliberatieverslag als bijkomende voorwaarde voor het realiseren van een inschrijving. Gezien het ontbreken hiervan nooit een grond kan zijn om een leerling die voldoet aan de toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden te weigeren, beschouwde de Commissie deze bepalingen als één van de redenen om het aanmeldingsdossier niet goed te keuren.

Artikel 110/9, §5 beschrijft wie de vastgelegde capaciteit bepaalt en op welke momenten de communicatie hierover ten minste gebeurt. Daarenboven bepaalt dit artikel dat een schoolbestuur op een aantal omschreven tijdstippen eveneens het aantal plaatsen waarin een inschrijving gerealiseerd kan worden moet communiceren.

In 2015 ontving de Commissie een niet-goedgekeurd dossier waarin het aantal vrije plaatsen niet meegedeeld werd aan de belanghebbenden.

Artikel 110/22, §1, 2 en 4 beschrijft hoe de aangemelde leerlingen geordend worden binnen hun groep na het bereiken van de vooraf bepaalde capaciteit; dat de aangemelde leerlingen geordend moeten worden met het oog op een evenredige verdeling.

In 2015 was er een niet-goedgekeurd dossier dat chronologie als ordeningscriterium hanteerde, maar waarin de initiatiefnemer deze wilde bepalen aan de hand van het tijdstip waarop ouders een mail verstuurd. De Commissie was van oordeel dat een dergelijk systeem niet waarborgt dat de chronologie van de aanmeldingen op een sluitende manier zou worden gehanteerd. Vier (tegelijk behandelde) dossiers uit 2016 hanteerden toeval als ordeningscriterium, maar operationaliseerden dit aan de hand van chronologie (iedere zevende leerling kreeg een toewijzing volgens toeval). De Commissie oordeelde dat het hierbij niet ging om een zuiver toevalscriterium en dat deze operationalisering ertoe leidde dat sommige ouders bij voorbaat geen kans maakten op een gunstige rangschikking.

In één dossier uit 2017 organiseerde de initiatiefnemer een aanmeldingsperiode voor de voorrangsgroepen kinderen van dezelfde leefentiteit en kinderen van personeelsleden door middel van een fysieke aanmelding (waarbij tevens een aanmelding via telefoon en e-mail mogelijk was) met als ordeningscriterium chronologie. De Commissie oordeelde dat dit niet kon, aangezien artikel 110/22 een fysieke aanmelding in combinatie met een ordening via chronologie uitsluit.

De Commissie vroeg in een ander dossier uit 2017 naar een nauwkeurigere uitwerking van het online aanmeldingssysteem. Het systeem in kwestie had onvoldoende garanties dat het robuust genoeg zou zijn om een piek op te vangen en het nauwkeurig de tijd kon registreren. In datzelfde dossier was de Commissie van mening dat de objectiviteit niet gegarandeerd was bij het laten lopen van de toevalsgenerator. Daarom vroeg de Commissie om neutrale derden (eventueel de betrokken ouders) te laten toezien op het correcte verloop van de ordening op basis van toeval.

Artikel 110/24, §1 schrijft voor dat een schoolbestuur voor elke bepaalde capaciteit betrokken bij de aanmeldingsprocedure een aanmeldingsregister hanteert.

Het ontbreken van een correcte registratie van de tijdstippen waarop de aanmeldingen werden geregistreerd (in een aanmeldingsdossier met chronologie als ordeningscriterium) was in één dossier uit 2017 deel van de motivering om het dossier af te keuren.

Artikel 110/24, §2 beschrijft dat de periode waarbinnen de ouders de aangemelde leerling kunnen inschrijven minimaal vijftien schooldagen duurt; dat deze periode – voor ouders die door het vrijkomen van plaatsen een inschrijving kunnen realiseren – minstens vijf schooldagen moet duren.

In 2015 was er een niet-goedgekeurd dossier waarin de initiatiefnemer niet aangaf gedurende welke periode deze inschrijvingsperiode plaatsvond. In vier (tegelijk behandelde) dossiers uit 2016 en in 4 dossiers uit 2017 voldeed de voorgestelde inschrijvingsperiode niet aan de vereiste duur van minimaal 15 schooldagen. Onder meer dit punt leidde tot een voorbehoud in deze dossiers.

Artikel 110/24, §2 beschrijft dat leerlingen die na een initieel niet-gunstige rangschikking alsnog een gunstige rangschikking bekomen, minimaal vijf schooldagen de tijd moeten krijgen om de inschrijving te realiseren.

In 2 dossiers uit 2017 werd hieromtrent geen regeling voorzien. De Commissie keurde dit dossier bijgevolg goed onder voorbehoud. Uit een ander dossier uit 2017 bleek dat de voorziene periode hiervoor niet voldeed aan deze decretale bepaling.

Artikel 110/25, §1 stelt dat een schoolbestuur uiterlijk op 15 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de inschrijvingen gelden, een voorstel van aanmeldingsprocedure voorlegt aan de Commissie.

In 2016 ontving de Commissie 1 dossier na de indieningsdatum van 15 september. De Commissie besliste dat het

dossier onontvankelijk was en keurde dit dus niet goed.

Artikel 110/25, §2, 3° bepaalt dat de wijze waarop de capaciteit, het aantal plaatsen waarin een inschrijving gerealiseerd kan worden, het aanmeldingsmiddel, de aanmeldingsperiode(n) en de inschrijvingsperiodes door het betrokken schoolbestuur of de betrokken schoolbesturen worden bekendgemaakt.

Eén dossier uit 2017 beschreef de communicatie hierover op een zodanig summiere wijze, dat de Commissie oordeelde dat dit één van de gronden was om het dossier niet goed te keuren.

Artikel 110/25, §2, 5° bepaalt dat in de aanmeldingsprocedure een regeling moet zijn voorzien waarbij de aanmeldingen van leerlingen uit eenzelfde leefentiteit aan elkaar gekoppeld kunnen worden, of er een motivering moet zijn om deze regeling niet te voorzien.

De automatische koppeling van aanmeldingen was in één dossier uit 2017 onderdeel van de motivering tot niet-goedkeuring, gezien de mogelijk nadelige gevolgen van een koppeling voor ouders.

Artikel 110/25, §2, 7° bepaalt dat het aanmeldingsdossier een regeling moet voorzien voor de communicatie naar de ouders of de leerlingen over het resultaat van de aanmeldingen.

Bij de beoordeling van de aanmeldingsdossiers heeft de Commissie steeds aandacht voor de inhoud van de toewijzingsberichten. In één dossier uit 2017 was de inhoud van de toewijzingsberichten zodanig onduidelijk (geen melding van de inschrijvingsperiode, geen informatie over het verlies van de plaats bij een niet tijdige gerealiseerde inschrijving, verkeerd gebruik van terminologie) dat de Commissie dit opnam als één van de redenen om het dossier niet goed te keuren.

Artikel 110/25, §2, 9°, c) stelt dat het aanmeldingsdossier de verhouding moet bepalen tussen de volgorde van de verschillende gekozen ordeningscriteria en de ordeningscriteria die gehanteerd worden bij de rangschikking van de niet-toegewezen leerlingen.

In 1 dossier uit 2017 was niet bepaald op basis van welk criterium de niet-gerealiseerde inschrijvingen geordend werden.

Artikel 110/25, §2, 10°, b) bepaalt dat de wijze waarop zal omgegaan worden met de behandeling van disfuncties bij en eerstelijnsklachten over het verloop van de aanmeldingsprocedure deel moet uitmaken van de aanmeldingsprocedure.

De Commissie ontving in 2017 één dossier waaruit de werking en de samenstelling van de disfunctiecommissie niet duidelijk bleek en één dossier waarin geen disfunctiecommissie was voorzien. Dit was telkens één van de gronden om het dossier niet goed te keuren.